

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1. Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2. Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

1. Diak on varannut 2018 alkaen kaikissa koulutuksissaan 80 % aloituspaikoista ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville.

2. Diak on mukana sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulujen yhteisessä esivalintakokeessa. Diakissa on ollut syksystä 2017 lähtien käytössä Suvake-hankkeessa kehitetty sähköinen valintakoe, johon Diak on tuottanut diakonisen hoitotyön osion. Sosiaalialalla Diakissa on vielä käytössä valintakoe, johon kuuluu kirjallinen osio ja ryhmäkeskusteluna toteutettava haastatteluosio. Jatkossa Diak siirtyy sotealalla käyttämään todistusvalintaa ja Metropolian vetämässä opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa kehitettävää valtakunnallista sähköistä valintakoea hankkeen määrittämässä aikataulussa. Valintakäytännöt ovat yhtäläiset sekä mies- että naispuolisille hakijoille. Diakissa ei ole käytössä hakijoiden sukupuoleen perustuvia valintakriteereitä. Kaikissa Diakin koulutuksissa opiskelijoiden enemmistö on naisia.

Diak on tunnistanut, että nykyiset valintakäytännöt karsivat sekä romani- että maahanmuuttajataustaisia hakijoita ja vaikeuttavat merkittävästi heidän pääsyään korkeakouluopintoihin. Erityisesti sähköinen esivalintakoe aikarajoinen on haasteellinen molemmille em. hakijaryhmille. Diak luopuu esivalintakokeesta samassa aikataulussa kuin muutkin sote-alan ammattikorkeakoulut. Diak on kehittänyt hankkeiden avulla erillishaun käytäntöjä ja toteuttanut 2017-2018 erillishakuja romani- ja maahanmuuttajataustaisille hakijoille ja jatkaa tätä käytäntöä tulevaisuudessakin. Erillishakujen kautta on saatu lisättyä korkeakoulutuksessa aliedustettujen ryhmien määrää Diakin koulutuksissa kolmella kampuksella.

Todistusvalinnan laajeneminen korkeakoulujen valinnoissa suosii naishakijoita, koska naisilla on parempi koulumenestys kuin miehillä.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Diak on tehnyt yhteistyötä toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa erityisesti tukeakseen maahanmuuttaja- ja romanitaustaisten hakijoiden siirtymistä toiselta asteelta amk-opintoihin. Yhteistyötä on tehty Oulussa OSAOn ja Suomen Diakoniaopiston kanssa, Porissa Winnovan ja SataEdun kanssa ja Helsingissä Suomen Diakoniaopiston ja Stadin ammattiopiston kanssa.

Suomen Diakoniaopiston kanssa on pilotoitu mallia, jossa SDO:n opiskelijat ovat suorittaneet kesäopintoina Diakin kursseja ja voineet hakea tämän väylän kautta amk-opintoihin.

Pieksämäellä Diak on käynnistämässä yhteistyön Pieksämäen lukion kanssa. Lukiolaisille tarjotaan mahdollisuutta suorittaa amk-opintoja osana lukiokoulutustaan. Kurssitarjonnan suunnittelussa tehdään yhteistyötä lukion kanssa. Kokeilun tuloksia voidaan laajentaa muille Diakin toimintapaikkakunnille.

Diak kehittää Voimaa opiskeluun -hankkeessa yhteistyössä toisen asteen kanssa menetelmiä, joilla tuetaan keskeyttämisvaarassa olevien opiskelijoiden opintojen etenemistä sekä toisella asteella että ammattikorkeakoulussa.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4. Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

4. Diak on mukana eAMK-hankkeessa, jossa on julkaistu ammattikorkeakoulujen yhteinen digitaalinen opintotarjonta-portaali campusonline.fi. Siellä on myös Diakin opintojaksoja tarjolla. Hyödynämme hankkeen tuloksia muiltakin osin toimintamme kehittämisessä.

Arcadan kanssa tehtävää yhteistyötä on laajennettu avaamalla kesäopintojen lisäksi terveystieteiden syventävät opinnot vastavuoroisesti kummankin amkin opiskelijoille. Diakin kaikki syventävät opinnot toteutuvat verkko-opintoina. Arcadan kanssa on tehty yhteistyötä myös terveydenhoitaja- ja sosionomiopinnoissa muutamien kurssien osalta samoin kuin ruotsi-suomi tandemina. Arcadan kanssa on käynnistetty yhteisen nursing-koulutuksen suunnittelu. Koulutus käynnistyy 2020.

Oulun yliopiston johdolla rakennettu eri korkeakoulujen yhteinen tutkimusmenetelmien opetuskokonaisuus on pilotoitu ja otetaan käyttöön syksyllä 2018. Diak on mukana yhteistyössä ja on tuottanut kokonaisuuteen 1 op:n laajuisen osuuden (Aineistonkeruu ja -analyysi).

Oppimisanalytiikkaa on lähdetty avaamaan Diakin Laatu ja tiedolla johtaminen -ryhmässä ja Moodlerooms-alustan käyttöönotossa. Eri kurssialueilta kertyvä data ja Moodlerooms-alustan tarjoamat raportit on arvioitu hyödynnettävyyden ja tietosuojan säilyttämisen näkökulmasta niin opettajatasolla kuin johdon tasolla. Raporttien hyödyntämistä on jo koulutettu ja koulutus ja tuki jatkuvat.

Diak on yhdessä Arcadan ja Metropolian kanssa tehnyt yhteistyötä lohkoketjuteknologioiden hyödyntämisessä. Tähän mennessä keskeistä on ollut kartoittaa, mihin lohkoketjuteknologia soveltuu korkeakouluissa ja minkälaiset alueet eivät ole mielekkäitä. Tässä kartoituksessa yhtenä elementtinä oli keväällä 2018 tapaaminen OKM:n Ilmari Hyvösen, Tomi Kytölän ja Tero Huttusen kanssa. Diakin opetushenkilöstöön kuuluva lehtori Sami Kivelä valmistele Lapin yliopistoon kasvatustieteen väitöskirjaa lohkoketjuteknologioihin liittyen.

Kansainvälisessä yhteistyössä on keskusteltu alustavasti norjalaisen VID-korkeakoulun kanssa yhteisen master-ohjelman suunnittelusta ja henkilöstön digipedagogisten taitojen yhteisestä verkko-opintoina toteutuvasta kehittämisestä.

Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa on käynnistynyt yhteistyö, jossa luodaan kevästä 2019 lähtien sosiaalialan yhteinen koulutustarjotin, johon kumpikin korkeakoulu tuottaa kurseja. Jyväskylän avoin yliopisto toimii Helsingissä Diakin kampuksen tiloissa. Valtaosa tarjonnasta toteutuu verkko-opintoina.

Diak toteuttaa syksyllä 2018 henkilöstön ICT-taitojen kartoituksen. Sen pohjalta toteutetaan täsmäkoulutuksia henkilöstön digipedagogisen osaamisen vahvistamiseksi. Oppimisolusta MoodleRooms otettiin käyttöön syksyllä 2017 ja vuoden 2018 aikana kehitetään erityisesti sen monipuolista pedagogista hyödyntämistä ja henkilöstön osaamista.

Diakonia-, Hämeen, Novia, Turun ja Vaasan ammattikorkeakoulut toteuttivat yhdessä Lastensuojelutyön erikoistumiskoulutuksen ajalla 30.8.2017-18.5.2018. Ammattikorkeakoulut suunnittelivat ja toteuttivat Lastensuojelutyön erikoistumiskoulutuksen yhteistoiminnallisesti siten, että erikoistumiskoulutuksen opetus- ja toteutussuunnitelma oli yhteinen. Esimerkiksi osaamisen ja asiantuntijuuden jakamisessa käytettiin reaaliaikaisia etäluentoja ammattikorkeakoulujen välillä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu ja Turun yliopisto käynnistivät tammikuussa 2018 Monikulttuurisuuden asiantuntijan erikoistumiskoulutuksen (40 op). Erikoistumiskoulutus jatkuu syksyyn 2019. Monikulttuurisuuden asiantuntijan erikoistumiskoulutuksen toteutus on yksi ja yhteinen Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Turun yliopiston kesken. Esimerkiksi verkko-oppimisympäristö on erikoistumiskoulutuksen toteuttajille ja osallistujille yhteinen.

Mielenterveys- ja päihdetyön erikoistumiskoulutus (30 op) käynnistyy 13.9.2018 ja päättyy 17.5.2019. Ko. erikoistumiskoulutuksen toteutus on suunniteltu yhdessä Diakonia-, Satakunnan ja Tampereen ammattikorkeakoulujen kesken.

Elokuussa 2018 käynnistyy oikeustulkkauden erikoistumiskoulutus. Koulutus on suunniteltu ja toteutetaan yhdessä Helsingin yliopiston, Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston kanssa. Diak toimii koulutuksen koordinaattorina. Koulutus toteutetaan monimuoto-opetuksena ja toteuttajien ja osallistujien yhteisessä verkko-ympäristössä.

5. Verkko-opintojen tarjonta tukee alueellista tasa-arvoa mahdollistaen esim. avoimen opintojen suorittamisen niilläkin paikkakunnilla, joissa ei ole korkeakoulua. Oman ammattikorkeakoulun sisällä verkko-opinnot mahdollistavat yhtäläisen valinnaisten opintojen tarjonnan kaikilla kampuksilla.

Asioimistulkkauskoulutus toteutetaan monikampustoteutuksena, jolloin opiskelijat voivat osallistua opetukseen miltä tahansa Diakin kampukselta. Tämä mahdollistaa tulkkien kouluttamisen koko valtakunnan tarpeisiin.

Verkkomateriaalin saavutettavuutta parannetaan verkko-oppimisympäristöillä, jotka toimivat myös mobiililaitteilla, jolloin tietokone ei aina ole välttämätön verkko-opiskeluun. Tarvittaessa kampuksilla on tietokoneita opiskelijoiden käyttöön.

Näkövammaisia käyttäjiä ajatellen täytyy huomioida verkkoympäristön värit ja yhteensopivuus lukuohjelmien kanssa. Kuulovammaisia käyttäjiä helpottavat kirjalliset ohjeet ja tekstitetty videomateriaali.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden näkökulmasta verkkokurssien selkokielisyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Digitaalisen viestinnän tavoitettavuutta kehittää eri työntekijäryhmien asiantuntijoista ja opiskelijaedustajasta koostuva opiskelijaviestinnän kehittämisryhmä, joka selkeyttää ja jakaa vastuuta opiskelijaviestinnän prosesseista sekä ylläpitää niihin liittyvää keskustelua. Kaikkien opiskelijoiden tukea parantaa se, että opinto-ohjaajien ja kuraattorien palvelut ovat tavoitettavissa myös digitaalisesti.

Diakin opinnäytetyöprosessia on viety kohti mallia, jossa opinnäytetyökurssien sisällä ja ohessa ohjausta tarjotaan kasvokkain eri kampuksilla ja verkossa valtakunnallisesti. Tukea ja ohjausta tarjoavat eri asiantuntijat (tutkimusmenetelmät, tiedonhaku, suomen kieli ja viestintä, jne.). Valtakunnalliset pajat tarjoavat kaikille Diakin opiskelijoille kotipaikasta tai opinnäytetyöopintojaksoista riippumatta tukea omiin haastaviin kysymyksiin. Samoin rästäpäivät ja järjestetty ja hyvin informoitu muu ylimääräinen tuki ja ohjaus auttavat niitäkin, joiden opinnäytetyöprosessi on syystä tai toisesta edennyt hitaammin.

Opiskelijoiden yhdenvertaisia vaikuttamismahdollisuuksia lisätään keräämällä jokaisen opintojakson päätteeksi anonyymi palaute, johon opettajat vastaavat yleisellä tasolla opiskelijaryhmälle ja jonka eri alojen opettajat käsittelevät myös työryhmissä. Kahdesti vuodessa kerätään sekä opiskelijoilta että henkilökunnalta verkko-oppimisympäristöjä koskeva palaute, jonka keskeinen anti tiedotetaan molemmille vastaajaryhmille ja jonka tulokset muotoillaan kehittämistavoitteiksi.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Diakissa opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa opintoja myös kesällä. Kesäkurssien suosio on kasvanut joka vuosi. Kesällä 2018 suosituimmilla kursseilla on n. 200 opiskelijaa. AVOP-kyselyn tulosten mukaan Diak on onnistunut ympärivuotisessa tarjonnassaan hyvin. Sairaanhoidajaopiskelijoilla Diakin tulos oli amkeista toiseksi paras (Korkeakouluni opintojen tarjonta mahdollisti ympärivuotisen opiskelun). Kesän 2017 aikana Diakissa suoritettiin 3898 opintopistettä teoriaopintoja. Kesällä 2017 harjoitteluita suoritettiin yhteensä 1727 opintopistettä.

Diakissa on tarjolla amk-tutkintojen tasolla n. 240 opintopistettä verkko-opintoina. Näiden lisäksi molemmat

englanninkieliset master-tutkinnot toteutuvat lähes kokonaan verkko-opintoina. Diakin koulutus toteutuu monimuoto-opintoina kokonaan Oulun, Porin ja Pieksämäen kampuksilla ja lähes puolet myös Helsingin kampuksen toteutuksista on monimuotoa. Monimuodossa lähipäiviä on kerran kuukaudessa, joten valtaosa opiskeluajasta on aikaan ja paikkaan sitomatonta. Diakin opiskelijat voivat ottaa opintoja miltä tahansa kampukselta. Tämä mahdollistaa opiskelijoiden joustavien opintopolkujen rakentamisen ja opintojen nopeuttamisen. Kaikki Diakin valinnaiset opinnot toteutuvat verkkokursseina.

E) MUUTA

7. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8. Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. Opintojen edistymisen seuranta on tehostettu ja kehitetty kontaktointia opiskelijoihin, joiden opinnoissa on havaittavissa merkkejä viivästymisestä. Rästikäytäntöjä on tehostettu ja järjestetty lisätukea, jotta mahdollisimman monen opinnot edistyisivät nopeasti. Lukuvuonna 2016-2017 Diakin 55 opintopistettä suorittaneiden osuus oli amkeista paras. Opintojaksojen toteutuksia kehitetään jatkuvasti palautteen pohjalta niin, että opintojen eteneminen olisi mahdollisimman sujuvaa.

Joustavalla opintotarjonnalla mahdollistetaan tutkinnon suorittaminen kolmessa vuodessa, hyödyntäen verkko- ja kesäopintoja.

Opin portailta työelämään -hankkeessa tuetaan erityisesti maahanmuuttaja- ja romanitaustaisten opiskelijoiden sujuvaa opinnoista työelämään.

8. Diakissa ahotointi on osa normaalia toimintaa ja sitä tehdään paljon. AVOP-kyselyssä sairaanhoitajien tulos oli amkien paras (ka 5.6) ja sosionomeilla amkien keskitasoa (ka 5.2). Erityisestä lähihoitajataustaisilla ahotointi on yleistä.

Ahot-käytäntöjä kehitetään jatkuvasti prosessien sujuvoittamiseksi. Hakemukset tehdään sähköisesti ja Ahot-hakemusten käsittely on keskitetty jaksoittain tietyille lehtoreille. Näin päätökset ovat mahdollisimman yhdenmukaisia.

Opintojen aikaisen työn opinnollistamisen käytäntöjä on kehitetty ja tietoisuutta tästä mahdollisuudesta on lisätty. Opinnollistaminen on huomioitu nyt Diakin tutkintosäännössä ja opinnollistamiseen liittyen on tehty oma MoodleRooms-kurssialue, johon ohjeistus on koottu. Opinnollistamalla voidaan lyhentää opintoaikoja.